

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). *คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนว*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *การคิดเชิงวิเคราะห์=Analytical thinking* (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์ซัคเซสมีเดีย.
- จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร. (2558). *กระบวนการจัดการกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรัฐติกุล ดอนวิจารณ์ขจร. (2560). *การพัฒนากิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จุฑามาส โหม่งไทย. (2561). *การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์กับศตวรรษที่ 21*. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(2), 344-356.
- ฉวย ปานเมือง ไกรเดช ไกรสกุล และปรีชา สามัคคี. (2557). *การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นสื่อประสมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดนครศรีธรรมราช*. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 6(2), 14-26.
- ฉัตรทริกา ศรีรักษา. (2561). *การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) เพื่อส่งเสริมความสามารถการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. สำนักพิมพ์วิทย์พัฒนา.
- ซารีนาน นอรอเอ นุชอ์ชีวิตา จารง ณัฐพร มุสิกเจริญ และวรินทร์พิสิษ ยศศิริ. (2561). *ลักษณะการใช้ภาษาบนสื่อสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน*. *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9* (หน้า 940-952). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ทิววรรณ สุวานิช และนฤมล พระใหญ่. (2563). รูปแบบการบริหารการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 9(2), 38-47.
- ณัชชารีย์ ธนัสจิริพัฒน์ และจิระสุข สุขสวัสดิ์. (2564). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลเขาท่าพระ จังหวัดชัยนาท. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 14(1), 1-10.
- ณัฐวีร์ นงนุช. (2552). ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เด็กดี (Dek-D). (2557, 13 พฤษภาคม). ชีวิตจริงนักเรียนไทย! ขอบงานเดียว มากกว่า งานกลุ่ม. <https://www.dek-d.com/education/35811/>.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2554). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. โรงพิมพ์ตักสิลาการพิมพ์
- ทิพย์ภา เซษฐุ์เขาวลิต. (2541). จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ทิตนา แวมมณี. (2555). ศาสตร์การล่อน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธณิกานต์ สิริพิเชียร. (2543). การเปรียบเทียบผลการใช้บทบาทสมมติ เทคนิคแม่แบบและกรณีตัวอย่าง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ธาราทิพย์ ช้วนา และขวัญชัย ช้วนา. (2561). การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมแนวคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษา: สู่ยุคการศึกษาไทยแลนด์ 4.0. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม*, 5(2), 325-342.
- ธิตมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหล่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- นันทวัน จันกลิ่น. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางบริหารจัดการทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21: โรงเรียนเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิษณุโลก.
- บุญชนก ธรรมวงศา. (2561, 13 พฤษภาคม). COLLABORATIVE SKILL: เพราะปัญหายุคใหม่แก้ไม่ได้เพียงลำพังสร้างห้องเรียนเป็นทีมเวิร์คเสียตั้งแต่ตอนนี้ <https://thepotential.org/knowledge/collaborative-skill/>
- บุญเลิศ คำปัน. (2560). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 11(1), 134-146.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.
- ประภาภรณ์ พลเยี่ยม ประวิทย์ สิมมาทัน และพงศธร โพธิ์พลศักดิ์. (2560). การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 (หน้า 102-108). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ. (2560, 20 กันยายน) ต้องปฏิรูประบบการเรียนรู้ พัฒนาเด็กให้คิดวิเคราะห์ เป็นและมีจิตสาธารณะ. <http://www.knowledgefarm.in.th/interview-pungpond/>
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2545). การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว เล่มที่ 2 หน่วยที่ 10. มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- พลทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2553). การวิเคราะห์การศึกษาเชิงวิพากษ์: พื้นฐานการศึกษาประเด็นวิกฤตทางการศึกษา. โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์.
- พันธันท์ บุตรฉุย. (2559). การพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ออนไลน์โดยใช้แนวคิดออกแบบร่วมกับเทคนิคการวิเคราะห์อนาคต เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์เชิงธุรกิจของนิสิต [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธวงศ์ ตั้งธีระสุนันท์. (2552). การออกแบบเชิงวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์. ม.ป.ท.
- พิทยาภรณ์ พิทยาธรรกุล. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง ลังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2543). เทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

- ภัทรมน ชันธาฤทธิ. (2551). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณฑนา บรรพสุทธิ. (2553). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑนา บรรพสุทธิ. (2553). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนตรี อินตา และ รังสรรค์ โฉมยา (2561). การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(1), 218-236.
- มนตรี อินตา สุพัตรา สกุลศรีประเสริฐ และมนตรีอินทนต์ เมฆรา. (2561). การแนะแนวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(2), 2513-2530.
- มนตรี อินตา. (2562). SOFT SKILLS: ทักษะที่จำเป็นสู่ความเป็นมืออาชีพของครูยุคใหม่. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 20(1), 155-169.
- มนัสวี ธนะปัด วิไลลักษณ์ ลังกา และอรอุมา เจริญสุข. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3: การวิเคราะห์เส้นทางแบบกลุ่มพหุ. *วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญหา*, 12(1), 88-98.
- รัตนวัชร เพ็ญรัตนหิรัญ. (2563). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- รัตนวัชร เพ็ญรัตนหิรัญ. (2564). *จิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. โรงพิมพ์ ส.อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). *หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมในประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 14*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์. (2556). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21: 21st Century skills: Rethinking how students learn*. สำนักพิมพ์โอเพ่นเวิร์ส.

- วัชรียา แจ่มใส. (2551). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเคารพนับถือผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัลลิกา ฉลากบาง. (2535). จิตวิทยาการแนะแนวเด็กประถมศึกษา. สำนักพิมพ์ โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- วาทีณี บรรจง. (2556). ผลของการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). งานสำคัญของการศึกษาไทยสร้าง “ทักษะ” ให้กับผู้เรียนพร้อมศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2: วัยรุ่น-วัยสูงอายุ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2553). ชุดฝึกแนะแนว: โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ อินทรวัฒนา. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตลอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริเสนห์ หอมนาน. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ (ชะอำวิทยาคาร) จังหวัดเพชรบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภวดี บุญดวงศ์. (2558). “การแนะแนวในฐานะวิชาชีพชั้นสูง”. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (บรรณาธิการ), เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการแนะแนว หน่วยที่ 1-7. (หน้า 1-66). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556). รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น: โครงการ PISA 2012. โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิช. (2556). ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(ทีดีอาร์ไอ). สำนักพิมพ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). สถิติขั้นสูงสำหรับภาควิชาทางการศึกษา (Advanced Statistics for Educational). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สมร ทองดี และปราณี รามสูต. (2545). *แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ในประมวลสาระ ชุด วิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สรวงมณต์ สิทธิสมาน. (2563, 13 พฤษภาคม). *ความคิดสร้างสรรค์เด็กไทยที่หายไป*.
<https://www.thaipbskids.com/contents/5f6188f917d8e5bbee2401a1>
- สรัญญา มารศรี. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์*, 3(2), 105-112.
- สำนักข่าวอิศรา. (2556, 13 พฤษภาคม). *พบเด็กชาติพันธุ์ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กลัวการมา ร.ร. ต้นเหตุสื่อสารกับครูไม่รู้เรื่อง*. shorturl.asia/k6dUg
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560, 20 กันยายน). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_Draftplan-Aug2017.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559, 22 กันยายน). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *การออกแบบกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการพัฒนาทักษะสำหรับผู้เรียน*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชา จันทร์อม. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชีวา ว่องไว และฉันทนา กล่อมจิต. (2560). ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เสี่ยงต่อการติดเกมคอมพิวเตอร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 11(1), 224-231.
- สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. (2554). *สถิติเพื่อการวิจัย Statistics for Research* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ ขาญประเสริฐ. (2557). Active Learning การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *นิตยสาร สสวท.*, 42(128), 3-6.

- เสาวลักษณ์ ตันตีสุริวงษ์. (2550). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสุขภาพกายของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อลิศรา เพชระ ไกรเดช ไกรสกุล และสีบพงศ์ ธรรมชาติ. (2560). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงวิพากษ์จากเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18(1), 214-226.
- อรรถสิทธิ์ ภู่อเนกพิบูล. (2559, 23 กันยายน). *Design thinking คืออะไร (Overview)*. <https://bit.ly/3xjS14P>
- อัปสรสิริ เอี่ยมประชา และสุदारัตน์ เปรมชื่น. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 6(1), 159-170.
- อานันท์ กรมน้อย และสิทธิพล อาจอินทร์. (2563). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยรูปแบบการสอนคิดแก้ปัญหาอนาคต. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 7(3), 99-115.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2554). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมค่ายเพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และประถมศึกษา. *วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 5(2), 84-94.

ภาษาอังกฤษ

- Akin, Ö., & Akin, C. (1996). Frames of reference in architectural design: Analyzing the hyper-acclamation (A-h-a-!). *Design studies*, 17, 341-361.
- Akinoglu, O. (2008). Assessment of the inquiry based project implementation process in science education upon students' point of views. *International journal of instruction*, 1(1), 2-12.
- Alina, T. (2019, 10 May). *Boosting student engagement using the 4Cs of education*. <https://blog.neolms.com/boosting-student-engagement-using-the-4cs-of-education/>.
- Amabile, T. M., & Pratt, M. G. (2016). The dynamic componential model of creativity and innovation in organizations: Making progress, making meaning. *Research in organizational behavior*, 36, 157-183.

- Arifin, Z. (2017). Developing student critical thinking skills measuring instruments in 21st century mathematics learning. *Journal of theorems*, 1(2), 92–100.
- Auld, S. (2021, 10 May). *Critical thinking: an essential skill for every student*. <https://www.acc.edu.au/blog/critical-thinking-essential-skill/>
- Babbie, E. R. (2005). *The basics of social research*. Thomson Wadsworth.
- Baines, E., Blatchford, P., & Chowne, A. (2007). Improving the effectiveness of collaborative group work in primary schools: effects on science attainment. *British educational research journal*, 33, 663–680.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall.
- Bee, S. B. (2012). The impact of teacher's communication skills on teaching: reflections of pre-service teachers on their communication strength and weaknesses. *Humanising language teaching*, 14(1).
- Bell, S. (2010). Project-based learning for the 21st century: skills for the future. *Clearing house*, 83, 39-43.
- Bellin, H. F., & Singer, D. G. (2006). My magic story car: Video-based intervention to strengthen emergent literacy of at-risk preschoolers. In D.G. Singer, R. M. Golinkoff, & K. Hirsh-Pasek, (Eds), *Play=Learning: How play motivates and enhances children's cognitive and social-emotional growth* (pp. 101-123). Oxford University Press.
- Bersin, J. (2019, 5 September). *LinkedIn 2019 talent trends: Soft skills, transparency and trust*. <https://www.linkedin.com/pulse/linkedin-2019-talent-trends-soft-transparency-trust-bersin>
- Beyer, B. (1983). Common sense about teaching thinking skills. *Educational leadership*, 41, 44-49.
- Bowman, L. W. (2008). *Classroom activities for active learning*. Teachers college press.
- Brown, T. (2008). Design thinking. *Harvard business review*, 86(6), 84-92.
- Brown, T. (2009). *Change by design: How design thinking transforms organizations and inspires innovation*. Harper collins publishers.
- Burnette, C. (2005, 5 September). *IDESIGN: Seven ways of design thinking, a teaching resource*. <http://www.idesignthinking.com/main.html>

- Churches, A. (2008, 22 May). *21st Century pedagogy*. <http://edorigami.edublogs.org/2008/08/16/21st-century-pedagogy/>
- Collins dictionary. (2019, 6 October). *Definition of 'collaboration'*. <https://www.collindictionary.com/dictionary/english/collaboration>
- Craft, A. (2000). *Creativity across the primary curriculum*. Routledge.
- Cross, N. (2004). Expertise in design: An overview. *Design studies*, 25, 427–441.
- Csikszentmihalyi, M. (1999). *16 Implications of a systems perspective for the study of creativity handbook of creativity (pp. 313-335)*. Cambridge university press.
- D.school. (2019, 26 September). *Design thinking boot camp*. <https://dschool.stanford.edu/executive-education/dbootcamp>
- Davis, L. C. (2018, 10 May). *Creative teaching and teaching creativity: How to foster creativity in the classroom*. <http://psychlearningcurve.org/creative-teaching-and-teaching-creativity-how-to-foster-creativity-in-the-classroom/>
- Defrioka, A. (2017). Fishbowl strategy; Promoting 4C's in teaching speaking. *English language teaching and research*, 1(1), 4-14.
- Doyle, A. (2020). *What are collaboration skills?*. <https://www.thebalancecareers.com/collaboration-skills-with-examples-2059686>
- Dyer, W. G. (1995). *Teams building: Current issues and new alternative (3rd ed.)*. Addison Wesley.
- Eisentraut, R. (1999). Styles of problem solving and their influence on the design process. *Design studies*, 20, 431–437.
- Elder, L., & Paul, R. (2001). Critical thinking: Thinking to some purpose. *Journal of developmental education*, 25(1), 40-41.
- Ellis, M., Kislign, E., & Hackworth, R. (2014). Teaching soft skills employers need. *Community college journal of research & practice*, 38, 433–453.
- Fayombo, G. (2015). Learning styles, teaching strategies and academic achievement among some psychology undergraduates in Barbados. *Caribbean educational research journal*, 3(2), 46-61.
- Gattiker, T. (2012). Rethinking design. (design thinking in quality world). *Quality progress*, 45(3), 32.

- Griffin, P., McGaw, B., & Care, E. (Eds.). (2012). *Assessment and teaching of 21st century skills*. Springer.
- Hager, P., & Kaye, M. (1992). Critical thinking in teacher education: A Process-oriented research agenda. *Australian Journal of teacher education*, 17(2), 26-33.
- Hammar C. E. (2014). Group work as an incentive for learning-students' experiences of group work. *Frontiers in psychology, educational psychology*, 5, Article 558.
- Hasso Plattner. (2016). *An Introduction to design thinking PROCESS GUIDE*. Stanford.
- Heick, T. (2012, 15 May). *10 Characteristics of highly effective learning environment*. <http://www.teachthought.com/>
- Hockenberry, M. J., & Wilson, D. (2009). *Wong's essentials of pediatric nursing* (8th ed.). Elsevier Mosby, St. Louis.
- Ichsan, R., Addwiyah, R., & Wilujeng, I. (2020). Analysis of the ability of students' communication skills and self-efficacy on science instruction. *Journal of physic conference series*, 1440, 1-7.
- Johnson, B. (2019, 10 May). *4 Ways to develop creativity in students*. <https://www.edutopia.org/article/4-ways-develop-creativity-students>
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2002). Learning together and alone: Overview and meta-analysis. *Asia Pacific Journal of education*, 22, 995–1005.
- Johnson, J., Christie, J., & Wardle, F. (2005). *Play, development, and early education* Allyn & Bacon.
- Kasimatis, A., Petropoulou, O., Retalis, S., Dimopoulos, I., Psaromiligkos, I., & Karaggelis, K. (2014). Using moodle and assessment methods a collaborativelInquiry learning during scenario. *Pedagogical and technological education journal*, 1, 1-7.
- Kelley, D., & Kelley, T. (2013). *Creative confidence: Unleashing the creative potential within us all*. Crown Pub.
- Khambayat, S. R. (2017). Developing effective communication skills in students. *Scholarly research journal for interdisciplinary studies*, 4(37), 8799-8817.
- Khan, A., Khan, S., Zia-Ul-Islam, S., & Kan, M. (2017). Communication skills of a teacher and its role in the development of the students' academic success. *Journal of education and practice*, 8(1), 18-21.

- Kirk, R. E. (1995). *Experimental design: Procedures for the behavioral sciences* (3rd ed.). Pacific Grove.
- Krames, J. A. (2010). *Jack Welch and the 4E's of leadership: How to put GE's leadership formula to work in your organization*. McGraw-Hill.
- Kurniawati, I. D., & Diantoro. M. (2014). Effect of guided inquiry learning integration of peer instruction to control concepts and critical thinking skills students, *Journal of physical education indonesia*, 10, 36-46
- Lafer, S. (2014). Democratic design for the humanization of education. *Journal of Ethnic and cultural studies*, 1(1), 6-12.
- Lawrie, G. A., Matthews, K. E., Bailey, C., Kavanagh, L. J., Gahan, L. R., Weaver, G. C., Adams, P., & Long, P. D. (2014). Technology supported facilitation and assessment of small group collaborative inquiry learning in large first-year classes. *Journal of learning design*, 7(2), 1-16.
- Liu, Y. T. (1996). Is designing one search or two? A model of design thinking involving symbolism and connectionism. *Design studies*, 17, 435-449.
- Lloyd, P., & Scott, P. (1995). Difference in similarity: Interpreting the architectural design process. *Planning and design*, 22, 383-406.
- Loveless, A. M. (2002). *Literature review in creativity, new technologies and learning*. Nesta Future lab.
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35, 382-385.
- Martin, R. A. (2012). Social and emotional learning research: intervention studies for supporting adolescents in turkey. *Procedia - Social and behavioral sciences*, 69, 1469-1476.
- Mehrinejad, S. A., Rajabimoghadam, S., & Tarsafi, M. (2015). The Relationship between parenting styles and creativity and the predictability of creativity by parenting styles. *Procedia-social and behavioral sciences*, 205, 56-60.
- Munandar, U. (2009). *Pengembangan Kreatifitas Anak Berbakat*. Rineka Cipta.
- Murawski, L. M. (2014) Critical thinking in the classroom and beyond. *Journal of learning in higher education*, 10(1), 25-30.
- Norman, D. A. (2010). *Living with complexity*. MIT Press.

- Nurlaela, L. (2015). Developing creative thinking skills in learning at higher-educational institution of teacher. *Adv. Soc. Sci. Educ. Humanit. Res.*, 114–119.
- OECD PISA Collaborative Problem Solving Expert Working Group (2013, 13 May). *PISA 2015 draft collaborative problem solving framework*. <https://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/Draft%20PISA%202015%20Collaborative%20Problem%20Solving%20Framework%20.pdf>
- Ollhoff, J., & Ollhoff, L. (2004). *Getting along: Teaching social skills to children and youth*. Sparrow Media Group.
- Paramitha, A., & Indarti, N. (2014). Impact of the environment support on creativity: assessing the mediating role of intrinsic motivation. *Procedia-social and behavioral sciences*, 115, 102-114.
- Partnership for 21st Century Skills. (2019, 2 October). *Framework for 21st Century learning*. <http://www.battelleforkids.org/networks/p21/frameworks-resources>.
- Pellegrino J. W., & Hilton, M. L. (2012). *Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. National academy of sciences.
- Pentury, H. J., Anggraeni, A. D., & Pratama, D. (2020). Improving students' 21 century skills through creative writing as a creative media. *DEIKSIS*, 12(2), 164-178.
- Piaget, J. (1964). Cognitive Development in children: development and learning. *Journal of research in science teaching*, 2, 176-186.
- Pithers, R. T., & Soden, R. (2000). Critical thinking in education: A review. *Educational Research*, 42(3), 237–249.
- Plattner, H., Meinel, C., & Leifer, L. (2010). *Design thinking: understand-improve-apply*. Springer Science & Business Media.
- Polit, D. F., & Beck, C.T. (2008). *Nursing research: generating and assign evidence for nursing practice* (8th ed.). Lippincott.
- Politis, J., & Houtz, J. C. (2015). Effects of positive mood on generative and evaluative thinking in creative problem solving. *SAGE Open*, 5(2), 1-8.
- Pontefract, D. (2011, 15 May). *ABC-The 21st century learning model*. <http://www.danpontefract.com/>

- Rasul, M., Rauf, R., & Mansor, A. (2013). Employability skills indicator as perceived by manufacturing employees. *Asian Social Science*, 9, 42–46.
- Roberts, J. P., Fisher, T. R., Trowbridge, M. J., & Bent, C. (2016). A design thinking framework for healthcare management and innovation. *Healthcare*, 4(1), 11-14.
- Robles, M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's marketplace. *Business and professional communication quarterly*, 75, 453-465.
- Roseth, C., Johnson, D., & Johnson, R. (2008). Promoting early adolescents' achievement and peer relationships: The effects of cooperative, competitive, and individualistic goal structures. *Psychological bulletin*, 134, 223-246.
- Runco, M. A. (2014). *Creativity: Theories and themes: research, development, and practice* (2nd ed.). Elsevier Academic Press.
- Sahin, M. C. (2009). Instructional design principles for 21st century learning skills. *procedia – social and behavioral sciences*, 1(1), 1464-1468.
- Schweitzer, J., Groeger, L., & Sobel, L. (2016). The design thinking mindset: An assessment of what we know and what we see in practice. *Journal of design, business & society*, 2(1), 71-94.
- Scott, R. (2019, 8 May). *Why teacher-student communication is so important*. <https://www.collegeraptor.com/find-colleges/articles/tips-toolsadvice/teacher-student-communication-important/>
- Serrano, J., & Pons, R. (2007). Cooperative learning: We can also do it without task structure. *Interculture Education*, 18, 215-230
- Sharan, Y. (2010). Cooperative learning for academic and social gains: Valued pedagogy, problematic practice. *European journal of education*, 45, 300-313.
- Sharp, C. (2004). Developing young children's creativity: what can we learn from research?. *National foundation for educational research, topic journal*, 32, 5-12.
- Singer, D. G., & Singer, J. L. (2005). *Imagination and play in the electronic age*. Harvard University Press.

- Singh, A. (2020, 8 May). *How to improve effective communication skills in students*.
<https://www.theasianschool.net/blog/how-to-improve-effective-communication-skills-in-students/>
- Sipayung, D. H., Rahmatsyah., Sani, R. A., & Bunawan, H. (2018). Collaborative inquiry for 4C skills, *advances in social science, education and humanities research*, 200, 440-445.
- Teneri, P. O. (2012). Roles of parents in enhancing children's creative thinking skill. *International journal of human sciences*, 9(2), 91-108.
- Thomas, N. G., & Berk, L. E. (1981). Effects of school environments on the development of young children's creativity. *Child development*, 52(4), 1153-1162.
- Tiantong, M., & Siksen, S. (2013). The online project based learning model based on student's multiple intelligence. *International journal of humanities and social science*, 3(7), 204-211.
- Toshiaki, K. (2013). Design thinking education at universities and graduate schools. *Science & Technology Trends*, 46, 50-62.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. Jossey-Bass.
- von der Weth, R., (1999). Design instinct? The development of individual strategies. *Design Studies*, 20, 453-463.
- Wahl, H., Kaufmann, C., Eckkrammer, F., Mense, A., Gollner, H., Himmler, C., Rogner, W., Baierl, T., & Slobodian, R. (2012). Soft skills in practice and in education: An evaluation. *American journal of business education*, 5, 225-232.
- Walters, K. S. (1989). Critical thinking in teacher education: towards a demythologization. *Journal of teacher education*, 40(3), 14-19.
- Weiler, A. (2005). Information-seeking behavior in generation Y students: motivation, critical thinking, and learning theory. *The journal of academic librarianship*, 31(1), 46-53.
- Wijayati, N., Sumarni, W., & Supanti, S. (2019). Improving student creative thinking skills through project based learning. *KnE social sciences*, 408-421.
- William B. R. (2015). *Design for Social Innovation: A case study of human centered design in khayelitsha - cape town*. Swedish university of agricultural sciences.

World Economic Forum. (2018, 3 September). *The future of jobs report 2018*.

<https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2018>

Yalçın, S. A., Turgut, Ü., & Büyükkasap, E. (2009). The effect of project based learning on science undergraduates' learning of electricity, attitude towards physics and scientific process skills. *International online journal of educational sciences*, 1(1), 81-105.

